

MOGELIJKE OPLEIDINGEN BINNEN DE PODIUMBEROEPEN

Chris Van Goethem

Het opleidingsveld in Vlaanderen is zeer divers. Afhankelijk van het gekozen beroep, je geprefereerde manier van leren, leeftijd en sociale beginsituatie kan je in verschillende systemen terecht. We geven hieronder een overzicht van de bestaande systemen en beroepen.

Het onderwijssysteem is in permanente evolutie. Op dit ogenblik wordt een nieuwe golf veranderingen verwacht in het secundair onderwijs, waarbij de grenzen tussen ASO, TSO, KSO en BSO vervagen. Voor de opleidingen die zowel technische als artistieke inhouden hebben, blijft het de vraag waar ze zullen terecht komen bij een indeling in interessegebieden. Ze horen immers zowel in het technische als in het artistieke veld thuis. Omdat we op dit moment onvoldoende informatie hebben over de veranderingen geven we de huidige situatie weer. We geven hieronder voor alle opleidingen ook aan waar ze gevolgd kunnen worden, voor zover het ons bekend is. Meer details en contactgegevens van de opleidingen vind je terug op de website van het sociaal fonds, www.podiumkunsten.be

ASO, BSO, KSO, TSO (initieel onderwijs)

Vanaf het derde jaar van het middelbaar onderwijs (de tweede graad) komen er 4 onderwijsvormen voor:

- Het B.S.O. - beroepssecundair onderwijs - sluit sterk aan op de arbeidsmarkt: jongeren worden klaargestoomd om direct een beroep uit te oefenen als ze de schoolbanken verlaten. Volgt de leerling een aansluitend 7de specialisatiejaar, dan kan hij/zij ook het diploma 'secundair onderwijs' behalen en doorstromen naar het hoger onderwijs.
- Het K.S.O. - kunstsecundair onderwijs - koppelt een brede algemene vorming aan een actieve kunstbeoefening. Hier hebben de leerlingen de keuze om door te gaan in het hoger onderwijs of meer specifiek binnen hun opleiding.
- Het T.S.O. - technisch secundair onderwijs - heeft zowel aandacht voor meer technische aspecten als voor algemene ontwikkeling. Hierdoor hebben de leerlingen de keuze om door te gaan in het hoger onderwijs of direct werk te zoeken na hun opleiding. Bij de opleiding horen ook praktijklessen en stages.
- Het A.S.O. - algemeen secundair onderwijs - biedt een algemene vorming aan die de leerlingen voorbereidt op hoger onderwijs. Er wordt niet voorbereid op een specifiek beroep. (dit blijft een goeie basis voor wie later hoger onderwijs in een theaterberoep wil volgen).

De leerling kiest binnen één van deze onderwijsvormen voor een bepaalde studierichting, zoals bijvoorbeeld podiumtechnieken.

- *Podiumtechnieken, SIHA, Antwerpen*
- *Podiumtechnieken, VTI, Brugge*
- *Podiumtechnieken, TSM, Mechelen*
- *Podiumtechnieken, HoTech, Oostende*
- *Podiumtechnieken, KTA Zavelenberg, Sint Agatha Berchem*
- *Podiumtechnieken, KTA GITO, Gent*
- *Grime, SITO5, Antwerpen*
- *Grime, Sint-Jozefinstituut, Kessel-Loo*
- *Grime, Denise Gresiac, Berchem*

Deeltijds onderwijs: DBSO en SYNTRA-leertijd

Jongeren die geen 6 jaar voltijds secundair onderwijs willen volgen, kunnen vanaf de leeftijd van 15 of 16 jaar overstappen naar een deeltijds systeem.

- Ze kunnen een opleiding volgen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO). In het DBSO volgen de leerlingen 15 lessen per week. Het is de bedoeling de opleiding aan te vullen met werk dat aansluit bij de opleiding. Binnen dit systeem kan je assistent podiumtechnicus en touwtechnieken leren (voor rigging en werken op hoogte).

- *Assistent-podiumtechnicus, KTA1 Oostende*
- *Polyvalente touwtechnieken, Don Bosco Wilrijk*

- Leerlingen die een praktische opleiding wensen voor een beroep als zelfstandige, kunnen een leerovereenkomst afsluiten met een ondernemer-opleider binnen het systeem van de leertijd (SYNTRA). Je krijgt dan 4 dagen praktijkopleiding bij een kleine of middelgrote onderneming (KMO) of zelfstandige, en 1 dag theoretische vorming per week in een Syntra-lesplaats.

- *Assistent-podiumtechnicus en podiumtechnicus, Syntra Limburg, Hasselt*
- *Assistent-podiumtechnicus en podiumtechnicus, Syntra AB, Antwerpen*

Hoger onderwijs

Een diploma secundair onderwijs biedt toegang tot het hoger onderwijs (universiteiten en hogescholen). Het maakt niet uit van welke school, uit welke onderwijsvorm of uit welke studierichting je komt. Binnen het hoger onderwijs bestaan verschillende onderwijsvormen:

- Professioneel gerichte bacheloropleidingen worden aangeboden in hogescholen. Ze zijn afgestemd op de beroepspraktijk. Ze bevatten algemene en specifieke kennisvakken en competenties, nodig voor de zelfstandige uitoefening van één specifiek beroep of van een groep van beroepen. De professioneel gerichte bachelor kan zich meteen aanbieden op de arbeidsmarkt. Vanuit een professionele bachelor kunnen studenten nog doorstromen naar een bachelor-na-bachelor of, via een schakelprogramma, naar bepaalde academische masters. Binnen de bacheloropleidingen kan je terecht voor opleidingen podiumtechnieken, muziektechniek en interieurvormgeving. Binnen de opleidingen interieurvormgeving is meestal een keuzevak scenografie voorzien.

- *Interieurvormgeving, KASK, Gent*
- *Interieurvormgeving, Lessiushogeschool, Mechelen*
- *Interieurvormgeving, Sint-Lukas, Brussel*
- *Interieurvormgeving, WENK, Gent*
- *Muziektechniek, PHL, Hasselt*
- *Podiumtechnieken (niveau toneelmeester), RITS, Brussel*

- Academisch gerichte bacheloropleidingen worden ingericht in universiteiten en hogescholen. De student krijgt er een brede academische basisopleiding, bedoeld als voorbereiding op de aansluitende masteropleiding. Na een masteropleiding kan een student nog een master-na-master volgen. Masteropleidingen in de podiumberoepen bestaan momenteel voor kostuumontwerp, interieurarchitectuur en muziekproductie. Verder is er een post-graduate opleiding 'advanced scenography'

- *Interieurarchitectuur, Artesis, Antwerpen*
- *Interieurarchitectuur, PHL, Hasselt*
- *Interieurarchitectuur, WENK, Gent*
- *Kostuumontwerp, Artesis, Antwerpen*
- *Muziekproductie HoGent Conservatorium, Gent*
- *Postgraduate, a.pass, Brussel.*

Alice in Wonderland, PHL Hasselt ↑

Volwassenenonderwijs

Er bestaan verschillende opleidingsmogelijkheden voor volwassenen, waaronder het volwassenenonderwijs. Voor het volwassenen-onderwijs is het onbelangrijk wat de eerdere onderwijsloopbaan van de cursist was. Volwassenen van minimum 18 jaar, en jongeren die aan de voltijdse leerplicht voldaan hebben, mogen zich inschrijven. Naargelang de gekozen cursus zijn er ook specifieke toelatingsvoorwaarden. Er zijn twee mogelijkheden voor podiumkunsten:

- het secundair volwassenenonderwijs biedt een brede waaier van opleidingen aan, gegroepeerd in studiegebieden. Het wordt georganiseerd door de Centra voor Volwassenenonderwijs. Het bevat ook het studiegebied algemene vorming (het vroegere tweedekansonderwijs). Deze opleiding biedt volwassenen van minimum 18 jaar de kans om nog een diploma secundair onderwijs te behalen. Binnen het volwassenenonderwijs kan je grime, kap, assistent-podiumtechnicus en podiumtechnicus volgen.

- *Grime en kap, SIVO, Antwerpen*
- *Grime en kap, Het Perspectief, Gent*
- *Assistent podiumtechnicus, VTI Aalst*
- *Assistent podiumtechnicus, VTI Brugge*
- *Podiumtechnicus, VTI Aalst*

- het hoger beroepsopleiding van het

APEX
SL-Series
Noise Level Control Series

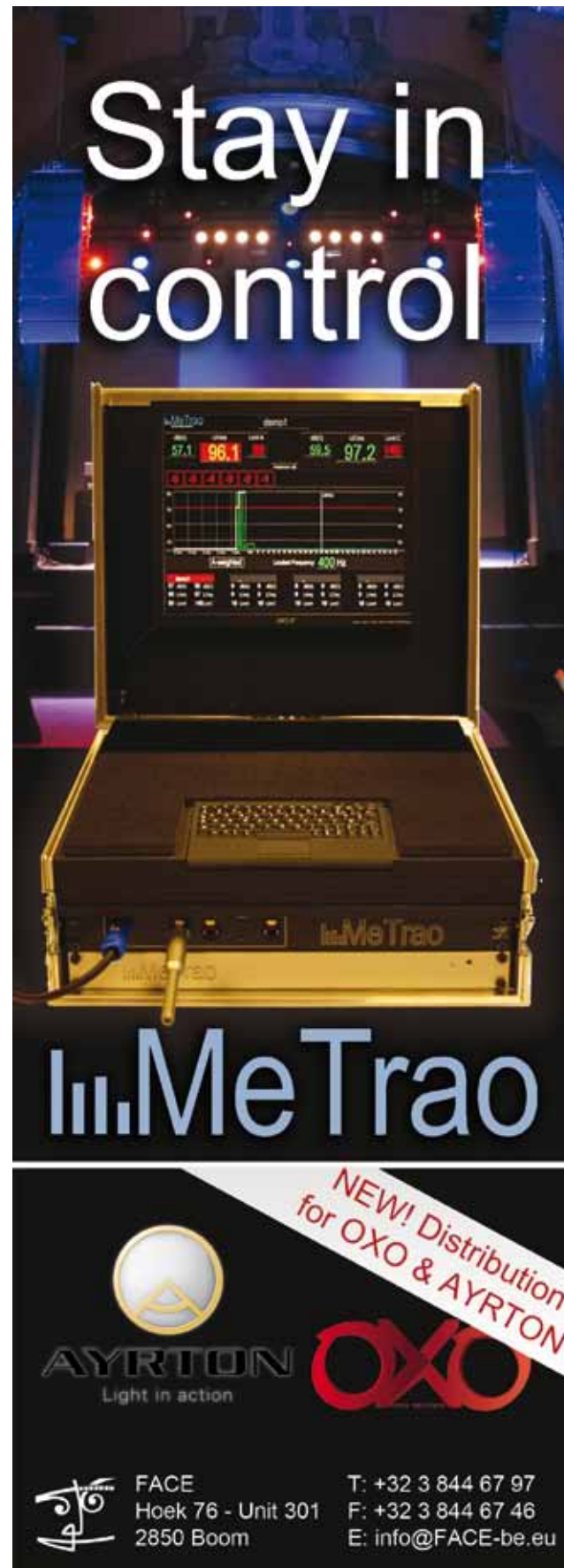

- Unique servo-loop circuit
- Silence detection function with gain reduction
- 3 sound level detection modes
- Direct connection to power amplifier
- Concealed and authority sealable configuration panel
- Built-in pink noise generator for calibration
- Average and peak RMS sound level logging

use the DREAM TEAM

would you like a demo?
info@apex-audio.be

APEX 20 years of passion
WWW.APEX-AUDIO.BE INFO@APEX-AUDIO.BE 011 28 81 81

Stay in control

MeTrao

NEW! Distribution for OXO & AYRTON

AYRTON Light in action

OXO

FACE
Hoek 76 - Unit 301
2850 Boom

T: +32 3 844 67 97
F: +32 3 844 67 46
E: info@FACE-be.eu

volwassenenonderwijs wordt georganiseerd door de Centra voor Volwassenenonderwijs in samenwerking met een hogeschool. Deze opleidingen zijn beroepsgericht en leiden tot een diploma dat zich situeert tussen het secundair onderwijs en een professionele bachelor. Het volwassenenonderwijs wordt modulair georganiseerd. De leerstof wordt onderverdeeld in een aantal modules. Het centrum is vrij om een module over een gedeelte van het jaar of over een heel jaar te spreiden. Dit betekent dat de modules op verschillende ogenblikken van het jaar kunnen starten. Dankzij die structuur kan de cursist zelf het studiepakket samenstellen en de duur van de studie bepalen. De opleidingen zijn momenteel in ontwikkeling voor podiumberoepen.

VDAB - opleiding

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) organiseert opleidingen voor

- werkzoekenden: werklozen die een opleiding willen volgen voor een bepaald beroep. Vaak horen bij deze opleidingen stages waarbij de cursisten ervaring opdoen op een bepaalde werkplek.

- *Assistent-podiumtechnicus, Sabbattini, Antwerpen*
- *Assistent-podiumtechnicus, Pianofabriek, Brussel*
- *Assistent-podiumtechnicus, Muziekodroom, Hasselt*
- *Assistent-podiumtechnicus, Muziekcentrum Track*, Kortrijk*

Individuele beroepsopleiding (IBO)

- In de individuele beroepsopleiding wordt de deelnemer op de werkvloer getraind en begeleid. De opleiding kan 1 tot 6 maanden duren, de duurtijd wordt bepaald door de VDAB. De werkgever stelt samen met de deelnemer een programma op. Tijdens de IBO betaalt het bedrijf geen loon en RSZ, enkel een productiviteitspremie. De bedoeling van de opleidingen is dat het bedrijf een cursist optimaal voorbereidt op zijn taak binnen het bedrijf.

SYNTRA-opleiding : SYNTRA biedt verschillende types opleidingen:

- de leertijd voor jongeren vanaf 15 jaar (zie hierboven bij deeltijds onderwijs)
- de ondernemersopleiding: een langlopende beroepsopleiding voor volwassenen (vanaf 18 jaar) die een zaak willen opstarten of zich willen vestigen als zelfstandige. De cursus omvat een deel beroepsgerichte vorming, waarin specifieke vakkennis van een bepaald beroep centraal staat, en een deel bedrijfsbeheer waarin de nadruk ligt op hoe een zaak op te zetten, te leiden en uit te bouwen. Voor cursisten die meer praktijkervaring willen opdoen, bestaat het systeem van de stage-overeenkomst. Hierbij volgt de cursist naast de lessen in een SYNTRA-lescentrum, een beroepstechnische opleiding bij een onderneming. De stageovereenkomst duurt minimum 6

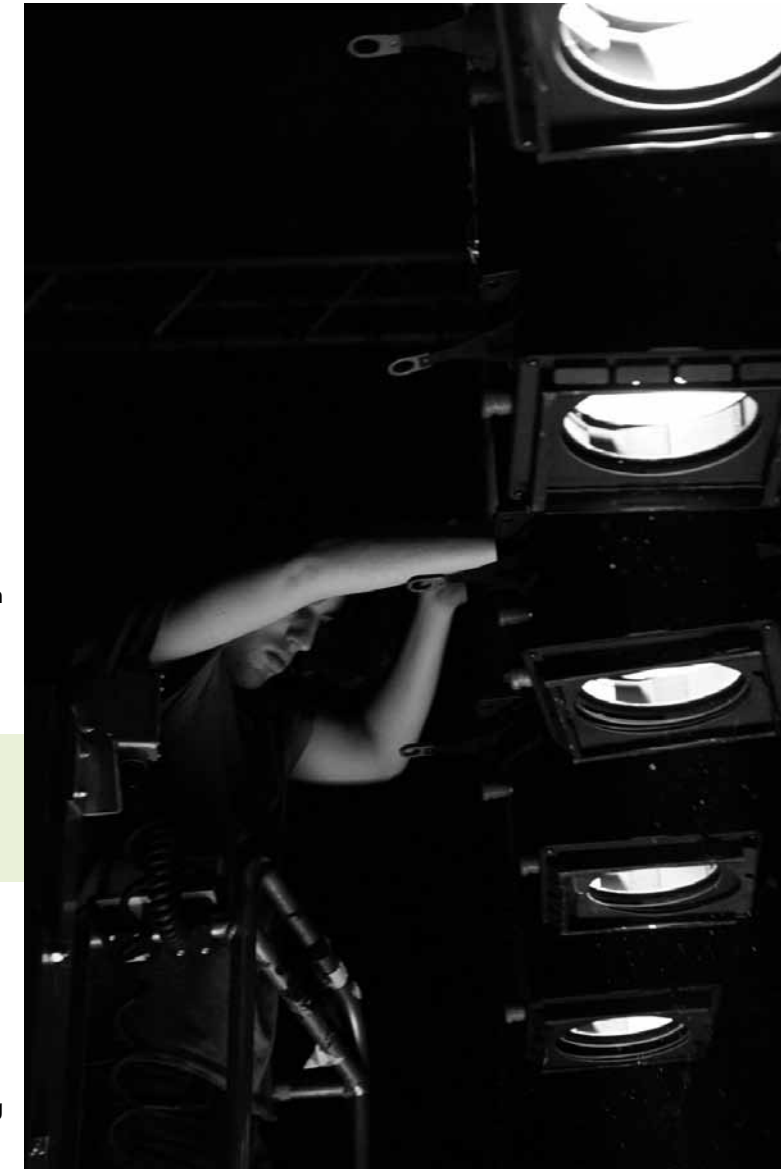

Foto Tim Zeegers ↑

maand en kan voltijds of deeltijds zijn. De overeenkomst wordt gesloten door een leertrajectbegeleider, die de stageovereenkomst begeleidt.

- *Geluidstechnicus, Syntra MV, Sint-Niklaas*
- *Lichttechnicus, Syntra MV, Sint-Niklaas*
- *Klanktechnicus, West, Kortrijk*

- cursussen bedrijfsbeheer voor wie zich wil vestigen als zelfstandige.

Deeltijds kunstonderwijs

Vele kinderen, jongeren en volwassenen volgen in hun vrije tijd les in een academie. Die lessen behoren tot het deeltijds kunstonderwijs. Er bestaan academies voor beeldende kunsten, muziek, woordkunst en dans. Het DKO is een

'aanvullend' onderwijs, en valt buiten de leerplicht. Het richt zich tot gemotiveerde jongeren en volwassenen die zich op vrijwillige basis inschrijven. Sommige opleidingen focussen vooral op de vrijetijdssfeer, andere hebben een duidelijk beroepsgerichte invulling.

Het DKO bestaat uit drie graden: Een lagere, een middelbare en een hogere graad. Die hogere graad is toegankelijk vanaf 18 jaar en bevat 4 of 5 leerjaren met minimaal 8 (5 leerjaren) of 10 (4 leerjaren) lesuren per week.

- *Kostuum, KASKA, Antwerpen*
- *Kostuum, SABK, Berchem*
- *Kostuum, KASK, Dendermonde*
- *Kostuum, KASK, Kortrijk*
- *Kostuum, Westhoekacademie*
- *Kostuum, SASK, Sint-Niklaas*
- *Scenografie, KASKA, Antwerpen*

Bijscholingen

Binnen sommige bedrijven en instellingen wordt regelmatig bijscholing gegeven voor de eigen werknemers. Soms zijn de bijscholingen ook toegankelijk voor collega's die niet op die welbepaalde plek werken. Ook organisaties zoals STEPP, B-ESA, het Sociaal Fonds Podiumkunsten, VTI en het kunstloket organiseren geregeld bijscholingen. Meer informatie hierover vind je op:

www.bastt.be/opleidingen

www.podiumkunsten.be: klik door naar 'sfp' en 'opleidingen sfp'

Privé opleidingen

Om het beeld volledig te maken, moet ook worden vermeld dat er binnen de podiumsector opleidingen op commerciële basis worden aangeboden. Die opleidingen hangen soms af van een buitenlandse instelling of van een privé bedrijf.

Ze staan open voor iedereen die betaalt. Over het algemeen levert dit soort opleidingen geen diploma af, enkel een attest.

Grime, Schoonheidsschool, Gent

Grime, Make up for ever academy, Brussel

Audio Engineering, SAE, Brussel

Studiotechniek, Klankacademie, Mechelen

Polyvalente touwtechnieken, Garamondi, Nijlen

Opmerking: dit is enkel een staal van de mogelijkheden. Op de site van het SFP (Sociaal Fonds voor Podiumkunsten) worden de opleidingen permanent aangevuld.

Kwalificaties

Na sommige opleidingen ontvangt een deelnemer een diploma, andere opleidingen bieden een certificaat, attest of getuigschrift. Wat is het verschil tussen deze documenten? En wanneer krijg je welk document?

Attesten

Een attest ontvang je als je een eenheid hebt gevolgd in het modulair georganiseerd onderwijs. Een attest toont aan dat je de eenheid met succes hebt afgewerkt.

Ook de VDAB reikt attesten uit. Daar ontvang je een attest als je als VDAB-student een opleiding volgt in het secundair (4de graad verpleegkunde), het volwassenenonderwijs of het hoger onderwijs.

Getuigschriften

Een getuigschrift ontvang je na het beëindigen van een lineaire opleiding of optie, wanneer je een *volledig pakket* van een opleiding succesvol hebt afgerond. Je kan op verschillende momenten in je schoolloopbaan verschillende soorten getuigschriften behalen:

- Na het succesvol beëindigen van het basisonderwijs
- Als je geslaagd bent in de eerste en tweede graad van het secundair onderwijs
- Als je geslaagd bent in het derde jaar van de tweede graad BSO (vervolmakingjaar)
- Na het tweede leerjaar van de derde graad BSO
- Na het derde leerjaar van de derde graad TSO en KSO (specialisatiejaar).
- En dan is er nog het bijzonder getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer. Dat studiebewijs heb je nodig als je wilt starten als zelfstandige (dat is: een beroepsactiviteit uitoefenen die in het handels- of ambachtsregister wordt ingeschreven). Als je bijvoorbeeld bij SYNTRA alleen de bedrijfstechnische óf de bedrijfseconomische lessen volgt en hierover met succes de examens aflegt, krijg je een erkend deelgetuigschrift.
- In het deeltijds kunstonderwijs (DKO) ontvang je op het einde van elke graad een getuigschrift dat aantoont aan dat je een bepaald niveau aankan.

Diploma's

Je behaalt het diploma van secundair onderwijs wanneer je:

- slaagt in het tweede leerjaar van de derde graad ASO, TSO of KSO.
- slaagt in het derde leerjaar van de derde graad BSO (zevende jaar)
- slaagt in het tweedekansonderwijs ASO, TSO of BSO

In het hoger onderwijs kan je verschillende diploma's behalen:

- Het diploma van professionele bachelor
- Het diploma van academische bachelor
- Het diploma van master.

Je behaalt een diploma van gegradueerde in het volwassenenonderwijs wanneer je:

- slaagt in een Hogere Beroepsopleiding (HBO) van het volwassenenonderwijs

Workshop Alice in Wonderland o.l.v. Rose Werckx, PHL Hasselt ↑

Je behaalt een erkend diploma van opleiding tot ondernemingshoofd als je:

- de bedrijfstechnische (specifieke vakkennis) én de bedrijfseconomische lessen (bedrijfsbeheer) volgt en met succes de examens aflegt. Wie alleen de bedrijfstechnische óf de bedrijfseconomische lessen volgt en hiervan met succes de examens aflegt, krijgt enkel een erkend deelgetuigschrift.

(Deel)Certificaten

Een certificaat krijg je na het beëindigen van een modulaire opleiding of optie.

In het volwassenenonderwijs (erkend door departement Onderwijs en Vorming) kan je certificaten en deelcertificaten halen. Als je inschrijft voor een module en de vastgelegde doelen bereikt, ontvang je een deelcertificaat. Een volledige opleiding wordt bekrachtigd met een certificaat.

Ervaringsbewijs

Niet alle podiumtechnici die vandaag aan het werk zijn, volgden een opleiding tot podiumtechnicus. Ze leerden hun vak op de scène, begonnen aan de loskade, leerden van collega's en bouwden in de loop van jaren ervaring op. Ze groeiden door tot volwaardige assistenten, podiumtechnici of toneelmeesters, maar kunnen die ervaring niet altijd aantonen, waardoor ze carrièrekansen mislopen. Om

dit probleem op te lossen, werd het ervaringsbewijs in het leven geroepen. Op basis van de eerste cluster van beroepscompetentie-profielen werd een test gemaakt om de competenties te erkennen die bij een bepaald beroep horen. Een testcentrum werd opgestart waar je je eigen competenties kan laten testen. Wie in deze test zijn ervaring en kennis kan bewijzen, behaalt een ervaringsbewijs. Een ervaringsbewijs is een certificaat dat wordt uitgereikt door de Vlaamse Overheid. Het is een erkenning van de competenties die je vergaard hebt tijdens je werk of je vrije tijd.

Het certificaat bevestigt dat je voldoet aan de voorwaarden vastgelegd in de beroepscompetentie-profielen. Bovendien toont het ervaringsbewijs aan dat je bepaalde competenties al verworven hebt (zogenaamde *eerder verworven competenties*, of EVC's) waardoor je bijvoorbeeld in bepaalde opleidingen vrijstellingen kan krijgen voor bepaalde vakken. Voor meer informatie over het ervaringsbewijs, en om de inhoud van de testen te kennen, surf je naar:

<http://www.podiumtechnieken.be> ■

De informatie in dit artikel komt grotendeels uit PraPAT, een onderzoeksproject rond werkplek-leren dat door het kenniscentrum podiumtechnieken werd uitgevoerd in het kader van het opstarten van HBO opleidingen (Hoger beroepsopleiding). Wie het volledige rapport wil lezen, kan het downloaden op <http://www.podiumtechnieken.be/>

HOOR ELK DETAIL.

SENNHEISER 2020-D

Bij een musical, een opera of theatervoorstelling hoeft niemand meer een detail te missen. Met Sennheiser 2020 bent u verzekerd van een uitstekende geluidswaergave en een prima spraak-verstaanbaarheid.

De volledig draadloze, digitale geluidsoverdracht waarborgt overal in de zaal een optimale ontvangst. Dé oplossing voor goed- en slechthorenden.

Vraag ons gerust naar de mogelijkheden in uw theater en/of om een demonstratie.

www.sennheiser.be

 SENNHEISER

OPLEIDINGEN PER STAD

Brussel

RITS
Pianofabriek
KTA Zavelberg
SAE
Sint Lukas

Podiumtechniek
Assistent-Podiumtechniek
Podiumtechniek
Audio Engineer
Interieurvormgeving

Hoger Onderwijs (BA)
Volwassenenonderwijs / VDAB
TSO
Hoger Onderwijs (BA)
Hoger Onderwijs

Gent

KTA GITO
HoGent
WENK

Podiumtechniek
Muziekproductie
Interieurarchitectuur

TSO
Hoger Onderwijs
Hoger Onderwijs

Antwerpen

Sabbattini
SIHA
KASKA
Artesis

Assistent-Podiumtechniek
Podiumtechnieken
Scenografie
Interieurarchitectuur

Volwassenenonderwijs / VDAB
TSO
Deeltijds Kunstonderwijs
Hoger Onderwijs

Mechelen

KLANKacademie
Lessius

Studiotechniek
Interieurvormgeving

Volwassenenonderwijs
Hoger Onderwijs

Oostende

KTA1

Assistent-Podiumtechniek

Volwassenenonderwijs & Deeltijds
Beroepsonderwijs
TSO

HoTech

Podiumtechniek

Brugge

VTI

Podiumtechniek

TSO

Aalst

VTI

Podiumtechniek
& Assistent-Podiumtechniek

Volwassenenonderwijs

Kortrijk

Muziekcentrum Track
Syntra West

Assistent-Podiumtechniek
Klanktechnicus

Volwassenenonderwijs / VDAB
Volwassenenonderwijs

Hasselt

PHL
Muziekodroom

Muziektechnicus
Assistent licht- en geluidstechniek

Hoger Onderwijs
Volwassenenonderwijs / VDAB

Diepenbeek

PHL

Interieurarchitectuur,
masteropleiding scenografie

Hoger Onderwijs

Sint-Niklaas

Syntra Midden-Vlaanderen

Geluidstechnicus & lichttechnicus

Volwassenenonderwijs

Wilrijk

Don Bosco

polyvalent touwtechniker

Deeltijds Beroepsonderwijs

Nijlen

Garamondi

polyvalent touwtechniker

cursus op maat